

maalet, hvad er Folkekirken? Der synes at være ret stor Uklarhed om dette Spørgsmaal. Man har ganske vist, naar der er spurgt derom, faaet forskellige Svar; men disse Svar synes lidet fyldestgørende. Vil man virkelig have Svar paa, hvad Folkekirken er, er det vist rigtigt at gaa tilbage og se paa Folkekirkens Oprindelse. I Grundloven staar der blot dette: „Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten“. Navnet „Folkekirke“ synes i sig selv at være noget misvisende. Det er Grundlovens Fædre, der have sat det Navn ind; og det var ikke det Navn, den evangelisk-lutherske Kirke havde før Grundloven. Grundlovens Fædre have sat det Navn ind, og de have vel sagtens haft en Mening med det. De have vel sagtens tænkt sig, at den Statskirke, der bestod før Grundloven, skulde nu herefter indrettes til at blive en Folkets Kirke. Men Oprindelsen ligger jo meget langt tilbage. Den Gang, Luther stod frem som Reformator, den Gang han afkastede Paveaaget, var hans Tanke ganske sikkert fra først af ikke den, at Kirken skulde ind under Statsmagten; men paa Grund af Tidens Vankundighed og andre Forhold, som man ikke var Herre over, tog Luther Statsmagten til Hjælp. Saadan gik det i Tyskland, og da Pavemagten ogsaa fik Ende her i Landet, og den saakaldte lutherske Kirkereformation ogsaa blev indført her, blev den omplantet paa dansk Grund akkurat som i Tyskland, saaledes at Kirken ogsaa her gik ind under Statsmagten.

Men vil man saa spørge, om det var ganske i samme Form, som vi have den nu, saa vil jeg sige: Nej, det var det ganske vist ikke, det var under friere Former, og der var noget, som jeg vil bede lagt Mærke til under denne Sags Behandling. Naar man nu fra visse Sider er saa bange for, at Menighederne skulle faa Indflydelse paa Præstevalget, saa er det værd at lægge Mærke til, at efter at Reformationen var indført her i Landet, og efter at man havde brudt med den katolske Kirke, da indførte man Menighedsvalg for Præster, idet Landets Menigheder fuldtud valgte deres Præster. Jeg gør udtrykkelig opmærksom derpaa, og det er værd at lægge Mærke til under denne Sags Behandling, at naar mange nu ivrer stærkt imod at give Menigheden Indflydelse paa Valget af Præsterne, har man fra første Færd, den Gang den lutherske Reformation blev gennemført her, netop givet Menigheden fuld Kaldsret til Præsteembe-

derne; ganske vist maatte man have Biskoppens Indvilligelse.

Denne Valgret gik tabt, ikke ved Menighedernes Misbrug, men af helt andre Grunde, den Gang Enevælden blev indført her i Landet. Men vil man saa forudsætte, at der derefter kom en særlig kirkelig Styrelse, tager man meget fejl. Tværtimod, det var Statsmagten, der tog Styrelsen i sin Haand, og hvor den ikke beholdt den selv, overdrog den den til adelige Patroner. Man vil dog ikke paastaa, at dette var en særlig kirkelig Kaldelsesmaade, man der fik indført. Jeg gør opmærksom paa dette for at drage en Sammenligning mellem den Tid og nu. Præsterne maatte den Gang finde sig i at have en saadan ukirkelig Kaldelse. De fandt sig i den, og Historien bærer Vidnesbyrd om, at Præsterne ikke altid bleve vel behandlede af deres Patroner, at de tværtimod tidt maatte finde sig i en Behandling, som vi slet ikke kunde tænke paa nu i vore Tider at give vorc Præster. Det fandt man sig i den Gang. Men nu lader man til at være bange for, at Menighederne skulle faa nogen Indflydelse paa Kirkens Styrelse og navnlig paa Præsterne Kaldelse.

Saaledes som Statskirken nu er med sin Styrelse og sin Kaldelse, styret og ledet af Statsmyndighederne og med Kaldelse af Præsterne fra Statsmyndighedernes Side, saaledes fandt man Statskirken, da vi fik vor fri Forfatning. Nu kunde det jo have ligget nær, at man samtidig med, at man fik en fri Forfatning for de rent borgerlige Forhold, ogsaa havde tænkt paa en Omordning af Statskirken. Det tænkte man ogsaa paa den Gang, men der var jo ikke Tid til at faa al Ting ordnet, der maatte være noget forbeholdt Fremtiden, og derfor satte Grundlovens Fædre blot ind i Grundloven, at Folkekirkens Forfatning skal ordnes ved Lov. Er der nu gjort noget for at indfri det Løfte, der er sat ind i Grundloven? Ja, der er ganske vist gjort Tilløb til det enkelte Gange, men det er altid mislykkedes.

Man ved, at der i 1853 blev nedsat en Kirkekommission. Denne Kommission arbejdede og kom frem med sine Forslag, men de førte ikke til noget Resultat. Et af de Forslag, som Kirkekommissionen af 1853 fremsatte, var et Forslag om Oprettelsen af Menighedsraad, og det synes, som om hele Udvalget har været enigt om, at der burde oprettes Menighedsraad, Flertallet foreslaar det, men Mindretallet finder det endnu ikke paa Tide at gaa til denne Foranstaltning. Der føres siden en